

Finn nyelvi előkészítő 1.¹

2013/2014. I. félév

2. óra

1. Töltsd ki az igeragozási táblázatot!

	puhu/a 'beszél'	rakasta/a 'szeret'	olla/ole- 'van'	syö/dä 'eszik'	tutustu/a 'meg- ismerkedik'	kirjoittaa/kirjoita- 'ír'	etsi/ä 'keres'
minä						kirjoitan	
sinä							
hän				syö		kirjoittaa	
me							
te							
he						kirjoittavat	

				tulla/ tule- 'jön'			
minä	sanon			tulen			
sinä			ostat				
hän						istuu	
me		juomme					
te					katsotte		
he							asuvat

2. Tagadó igeragozás a finnben:

A finn igék tagadó alakja két részből áll: a **tagadó segédigéből** és a **ragtalan főigéből**. A létige tagadásánál használt tagadó segédigét alkalmazzuk a többi igénél is. A főigét mindig úgy kapjuk meg, hogy az E/1. alakból az **-n** személyragot levágjuk. Csak a tagadó segédigét ragozzuk, a ragtalan főige pedig a tagadó segédige mögött áll (például: *puhu/a* 'beszél'):

minä **en puhu**

sinä **et puhu**

hän **ei puhu**

me **emme puhu**

te **ette puhu**

he **eivät puhu**

¹ Az órák anyagait Buzgó Anita és Endresz Brigitta anyagainak alapján állítottam össze.

3. Alakítsd át a kijelentő mondatokat tagadó mondatokká!

- a, Istun kotona. _____
b, Asutte Unkarissa. _____
c, Ostamme leipää. _____
d, He kysyvät opettajalta. _____
e, Hän laulaa laulua. _____
f, Sinä puhut hyvin suomea. _____

4. Kérdő mondatok a finnben:

A finnben is két csoportra tudjuk osztani a kérdő mondatokat.

a) Kiegészítendő kérdések: amikor a mondatban kérdőszó van, pl. Kuka sinä olet? – *Ki vagy te?*,
Missä sinä asut? – *Hol laksz?*

A kiegészítendő kérdés szerkezete:

kérdőszó	–	alany	–	állítmány	–	többi mondatrész
Kuka		sinä		olet?		
Milloin		sinä		olet		yliopistossa?
Mikor		(te)		vagy		az egyetemen?

Néhány kérdőszó:

Kuka?	Ki?	Miten?	Hogyan?
Mikä?	Mi?	Millainen	Milyen?
Mitä?	Mit?	Milloin?	Mikor?
Missä?	Hol?	Kenen?	Kié?
Mistä?	Honnan?	Kuinka?	Hogyan?/Hány?/ Mennyi?
Mihin?/ Minne?	Hová?	Kumpi?	Melyik?

b) Eldöntendő kérdések: nincs kérdőszó a mondatban. Erre a kérdésre igen/nem választ adhatunk.

Az eldöntendő kérdés első tagjához egy **-ko/-kö** partikula járul (itt is érvényes a magánhangzó-harmónia!), pl. Asutko sinä Debrecenissä? – *Debrecenben laksz?*

Sinäkö asut Debrecenissä? – *Te laksz Debrecenben?*

Az, hogy melyik mondatrész van a mondat elején, attól függ, mit akarunk hangsúlyozni.

Eldöntendő kérdéssel tagadó mondatokat is alkothatunk. Ekkor a tagadó segédigéhez kapcsoljuk a kérdő partikulát, pl.

Eikä hän ole nuori? – *Ő nem fiatal?*

Etkö sinä asu Debrecenissä? – *Nem Debrecenben laksz?*

Figyeljük meg, hogy milyen sorrendet követ a tagadó kérdés:

tagadó segédige + kérdő partikula – alany – állítmány – többi mondatrész
Ei - kö hän ole nuori?

5. Alakítsd át a kijelentő mondatokat eldöntendő kérdő mondatokká! A cselekvésre kérdezz rá!

- a, Minä rakastan Pekkaa. _____
- b, Te ette mene teatteriin. _____
- c, Me olemme kotona. _____
- d, Sinä et puhu paljon. _____
- e, He juovat maitoa. _____
- f, Hän nukkuu yöllä. – *Ő alszik éjjel.* _____

6. A példák alapján írd tagadó és kérdő mondatokat!

a)
Hän asuu Debrecenissä.
<i>Hän ei asu Debrecenissä.</i>
<i>Eikö hän asu Debrecenissä?</i>
<i>Asuuko hän Debrecenissä?</i>	b)
Sinä puhut suomea.
_____.
_____.?
_____.?
c)
Te ostatte kirjaa.
_____.
_____.?
_____.?	d)
Me olemme kotona.
_____.
_____.?
_____.?

7. Ismerkedéssel kapcsolatos kérdések, kifejezések:

- Mikä sinun nimesi on? – *Mi a neved?*
- Minun nimeni on – *Az én nevem*
- Mistä sinä olet kotoisin? – *Honnan származol?*
- Minä olen kotoisin Unkarista. – *Magyarországról származom.*
- Missä sinä asut? – *Hol laksz?*
- Minä asun Debrecenissä, Unkarissa. – *Debrecenben, Magyarországon lakok.*
- Mitä kieltä sinä puhut? – *Milyen nyelven beszélsz?*
- Minä puhun unkaria/ suomea/englantia/ saksaa. – *Magyarul/ finnül/ angolul/ németül beszélek.*
- Hauska tutustua! – *Örvendek a találkozásnak!*

- Miten menee? – Hogy megy?/ Mi újság?
 - Kiitos, hyvin. –Köszönöm, jól!
 - Hyvin. – Jól.
 - Ihan okei./ Ihan kivasti. – Elég jól.
 - Vähän heikosti! – Kicsit gyengén.

- Mitä kuuluu? – Hogy vagy?/Mi újság?
 - Kiitos, hyvää. –Köszönöm, jól.
 - Eipä erikoista. –Semmi különös.
 - Vähän huonoa. –Kissé rosszul.
 - Ei kovin hyvin. – Nem olyan jól.
 - Olen vähän väsynyt. – Kissé fáradt vagyok.

– Entä sinulla? –És te (hogy vagy)?

8. Országok nyelvek, nemzetiségek:

jelentés	maa 'ország'	kansalaisuus 'állampolgárság'	kieli 'nyelv'	Minä puhun..... 'Beszélek valamilyen nyelvet'
Magyarország	Unkari	unkarilainen	unkari	unkaria
Finnország	Suomi	suomalainen	suomi	suomea
Észtország	Viro Eesti	virolainen eestiläinen	viro eesti	viroa eestiä
Anglia	Englanti	englantilainen	englanti	englantia
Németország	Saksa	saksalainen	saksa	saksaa
Svédország	Ruotsi	ruotsilainen	ruotsi	ruotsia
Norvégia	Norja	norjalainen	norja	norjaa
Oroszország	Venäjä	venäjäläinen	venäjä	venäjää
Spanyolország	Espanja	espanjalainen	espanja	espanjaa
Olaszország	Italia	italialainen	italia	italiaa
Görögország	Kreikka	kreikkalainen	kreikka	kreikkaa
Franciaország	Ranska	ranskalainen	ranska	ranskaa
Dánia	Tanska	tanskalainen	tanska	tanskaa
Hollandia	Hollanti	hollantilainen	hollanti	hollantia
Törökország	Turkki	turkkilainen	turkki	turkkia
Lappföld	Lappi	lappalainen, saamelainen	saame	saamea
Amerika	Amerikka (Yhdysvallat)	amerikkalainen		
Japán	Japani	japanilainen	japani	japania

9. Olvasd el a szöveget és fordítsd le!

Minun nimeni on Terhi Lehtonen, olen kotoisin Suomesta. Asun Kuopiossa ja opiskelen yliopistossa. Olen opiskelija, opiskelen historiaa, mutta opetan suomenkieltä myös. Kursilla opiskelijat kysyvät paljon Suomesta. He sanovat, että suomi on tosi vaikea kieli.

Minä puhun, suomea, ruotsia, englantia ja saksaa. Rakastan musiikkia ja laulan laulua yleensä. En istu kesällä kotona, matkustan mielellään ja asuin jo Ruotsissa, Ranskassa, Saksassa, Venäjässä, Englannissa ja Unkarissa.

10. Egészítsd ki a dialógust a megfelelő szavakkal, frázisokkal, mondatokkal!

– Moi!

– _____!

– _____?

– Kiitos hyvää! Entä sinulla? Miten menee?

– _____.

– Minä olen Beáta Szabó. _____?

– Minä olen Teemu Virtanen. Mitä kieltä sinä puhut?

– _____ . Mitä sinä?

– _____ . Minkämaalainen sinä olet, Beáta?

– _____.

– Minä olen suomalainen. Hauskaa tutustua!

– _____.

– Moikka!

– _____!

11. Szószedet:

etsiä	keresni	paljon	sok
että	hogya	sanoa	mondani
historia	történelem	suomenkieli	finn nylev
katsoa	nézni	teatteri	színház
kesällä	nyáron	tosi	nagyon, igen
kirjoittaa	írni	tulla	jönni
mielellään	szívesen	tutustua	(meg)ismerkedni
mutta	de	vaikea	nehéz
myös	is		
nuori	fiatal		